
Recenzovaný článek

Přistěhovalectví ve Francii a jeho bezpečnostní dopady

Immigration in France and its security consequences

Jan Eichler

Abstrakt: Článek pojednává o přistěhovalectví do Francie a o jeho bezpečnostních dopadech. Začíná historickým kontextem a pak přechází k hodnocení posledních dvaceti let. Zabývá se procesem islamizace a jeho nejvýraznějšími projevy v kulturní, sociální, bezpečnostní a politické rovině. Dále analyzuje vnitrofrancouzskou debatu, ve které se střetávají dva protikladné přístupy: politická korektnost vs. kritičnost. Tato debata se vede o stanovení počtů přistěhovalců v zemi a především pak o otázce, zda je možné dávat rovnítko mezi přistěhovalectví a nárůst počtu a brutality teroristických útoků (tzv. amalgam). Závěrečná část textu je věnována postavení a úloze přistěhovalců ve francouzských ozbrojených silách. Stať jako celek přináší původní periodizaci vývoje přistěhovalectví ve Francii od prvních poválečných let až do současnosti. Hodnotí nejen kvantitativní vývoj tohoto problému, ale také jeho kvalitativní proměny.

Abstract: The article is about the immigration in France and its consequences on the security field. It starts by the historical context and pays a big attention to the development during last two decades. It analyses the process of the islamisation on the cultural, social, security, and political levels. It continues by the French debate which reflects the clash of two contrasting approaches: political correctness vs. critical attitudes. The French experts dispute about two key subjects: the numbers of the immigrants and, namely, the correlations between the immigration and the growing numbers and brutality of the terrorist attacks (the so – called amalgam). The last part analyses the place and the role the immigrants in the French armed forces. This text offers an original periodisation of the phenomena of the immigration in France since the first post WW II years until today. It examines not only its quantitative aspects, but also its qualitative changes.

Klíčová slova: Francie; přistěhovalectví; násilí; konflikty; terorismus; bezpečnost; armáda.

Key words: France; Immigration; Violence; Conflicts; Terrorism; Security; Armed Forces.

ÚVOD

Francie je v rámci celé EU zemí s nejdelší tradicí přijímání přistěhovalců, byla přistěhovalcům vždy velice otevřená a přijímala je v několika vlnách. Dnes na svém území má velké množství přistěhoveleckých oblastí, které se nacházejí na okrajích velkých měst, ale dostaly se už do samého centra politické pozornosti.¹ Její zkušenosti mají celoevropský význam.²

V minulém století do Francie přicházeli zejména Belgičané, po nich Italové, Portugalci a Poláci. Ti všichni se nakonec bez problémů nejprve integrovali a posléze i asimilovali. Integrace ve francouzském pojetí znamená, že přistěhovalci přijmou všechna pravidla a zásady společnosti, do které přišli, ale mohou si uchovat své vlastní charakteristiky, včetně krajanských sdružení. O pojmu asimilace se ve Francii vedou rozsáhlé a v podstatě nekončící debaty. Podle sociologů se jedná o sociální proces konvergence chování lidí, kteří přicházejí do jiné země. Zdrucující většina Francouzů (94%) přitom očekává,³ že ti, kdo přicházejí do jejich země, se přizpůsobí francouzskému životnímu způsobu.⁴ Zároveň s tím je asimilace považována za vyšší stupeň,⁵ na němž se přistěhovalci v nové společnosti zcela rozplynou a stanou se její součástí.⁶

O masovém pozvání přistěhovalců ze severní Afriky začal jako první hovořit už Charles de Gaulle,⁷ a to hned v březnu 1945, protože si byl vědom, že nebylo v silách jeho země napravit těžké válečné škody v průmyslu, zemědělství a infrastruktuře, zvláště když země měla přes 600 tisíc obětí na životech, a to převážně mužů.⁸ Jeho vláda se rozhodla, že na pomoc národnímu hospodářství pozve desítky tisíc mužů ze severní Afriky, a těm se začalo říkat „pozvaní pracující.“⁹ Počítalo se, že se po několika letech budou vracet domů. Nejsilnější vlna přišla na samém počátku 60. let, kdy do Francie proudilo až 70 000 přistěhovalců týdně.¹⁰ Jenomže vše skončilo zcela jinak, než jak si francouzští ekonomové a politici představovali. Alžířané, Maročané, Tunisané a další se domů nevrátili, naopak do Francie začali zvát své rodiny a další příbuzné.¹¹ Ve Francii tak začala vznikat

¹ Boniface, Pascal: *Comprendre le monde: les relations internationales expliquées à tous*. Malakoff: Armand Colin, 2019, s. 231–239.

² Gomart, Thomas: *L'Affolement du monde: 10 enjeux géopolitiques*. Paris: Tallandier, 2019, s. 258–260.

³ « *Rapport Racisme 2011 CNCDH* » La lutte contre le racisme, l'antisémitisme et la xénophobie.

⁴ Michèle Tribalat, *Assimilation: La fin du modèle français*, Paris, Éditions de Toucan, 2013

⁵ Wihtol de Wenden, Catherine: *Géopolitique des migrations: 40 fiches illustrées pour comprendre le monde*, Paris: Eyrolles, 2019, s. 66.

⁶ Michèle Tribalat: *Assimilation: La fin du modèle français*. Paris, Éditions de Toucan, 2013.

⁷ Funkci premiéra, v té době hlavy státu, zastával od 3. 6. 1944–20. 1. 1946.

⁸ La deuxième guerre mondiale en Première – Les morts de la ... www.cndp.fr > ... > *La 2e GM en Première*.

⁹ Weil, Patrick: *La France et ses étrangers; L'aventure d'une politique d'immigration, 1938–1991*. Paris, Calmann-Lévy, 1991, s. 68–69.

¹⁰ L'Institut national de la statistique et des études économiques, Insee, Première, n. 1098, août 2006.

¹¹ La France, un vieux pays d'immigration | l'histoire.fr www.lhistoire.fr > la-france-un-vieux-pays-dimmigration.

přistěhovalecká komunita, která je stále početnější a dnes čítá již několik milionů lidí – další části textu ukáží, že o jejich přesném počtu se vedou nekonečné a také hodně vyrocené diskuse.

METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Z hlediska metodologického se tento text pohybuje na rozhraní dvou typů textů, kterými jsou policy – evaluative a historical explanatory.¹² Konkrétně to znamená, že text se zaměřuje na hodnocení politických programů, řešení a postupů vztahujících se k problematice přistěhovalectví ve Francii. Hledá odpověď na otázku, zda tyto politiky vedly k takovým výsledkům, jaké slibovali jednotliví politikové. Nedílně s tím se text snaží vysvětlit příčiny historického vývoje tohoto problému během posledních dvou desetiletí, kdy se v čele země vystřídali čtyři prezidenti¹³, a zabývá se fungováním a důsledky dosavadních přístupů a koncepcí.¹⁴ Text je napsán historickou metodou, vysvětluje vývoj přistěhovalectví do Francie od prvních poválečných let až do současnosti. V tomto rámci stať přináší původní periodizaci poválečného přistěhovalectví do Francie, která dává do souvislosti tři vzájemně propojené fenomény: příliv lidí ze severní Afriky, reakce politiků a odborné debaty o přistěhovalectví a o jeho dopadech na budoucnost země. Tato periodizace ukazuje, jak se měnily nejen kvantitativní, ale především kvalitativní parametry tohoto kontroverzního fenoménu.

1 OD PRVNÍCH NO GO ZONES PO VYPUKNUTÍ GERILOVÉHO NÁSILÍ VE VELKÝCH MĚSTECH

Již v polovině 70. let začaly ve Francii vznikat první oblasti, ve kterých se rychle hromadily sociální nerovnosti a přestávaly v nich platit francouzské zákony. Těmto oblastem se říká „non – droit“ (ne – právo), což znamená, že v nich neplatí právo dané zemí, ale zákony tamních gangů a jejich samozvaných vůdců. První z nich se stala obec Chanteloup – les – Vignes, 30 km na sever od Paříže, která původně měla pouhých 2 000 obyvatel, ale v roce 1975 tam tehdejší prezident Valéry Giscard d'Estaing¹⁵ otevíral nové železobetonové sídliště pro 20 000 obyvatel, přičemž všichni z nich byli přistěhovalci. Tamní ulice byly pojmenovány podle významných francouzských básníků, ale synové přistěhovalců je

¹² Van Evera, Stephen: Guide to methods for students of political science. Ithaca: Cornell University, 1997.

¹³ Byli jimi: Jacques Chirac (1995–2007), Nicolas Sarkozy (2007–2012), Francois Hollande (2012–2017) a Emmanuel Macron (2017– současnost).

¹⁴ V tomto případě je typické, že každý francouzský prezident měl svůj osobitý přístup, svoji vlastní koncepci.

¹⁵ Funkci zastával v letech 1974–1981, předtím byl ministrem financí.

hned přejmenovali podle svého, např. „Prostor pro šelmy“, „Dostižiště“ a podobně. Celý prostor si mezi sebou rozdělily gangy mladých násilníků, kteří začali terorizovat celé sídliště.¹⁶ Později byl o této „adrese“ natočen film *Nénant*, který v plné nahotě ukázal tamní násilí, včetně ozbrojených útoků na policisty.¹⁷ Byl natočen tak působivě, že tehdejší premiér Alain Juppé¹⁸ nařídil všem ministrům, aby jej shlédli,¹⁹ přičemž hlavní důraz se položil na oboustrannou brutalitu.²⁰

Oblast Chanteloup – les – Vignes se velmi rychle stala inspirací pro chuligánské party po celé Francii. K velkému výbuchu jejich řádění došlo v listopadu 2005, kdy hořely stovky aut a obchodů na severních předměstích Paříže.²¹ Tento vývoj silně umocňuje obavy z budoucnosti,²² především proto, že počet mladých obyvatel v těchto velice problémových čtvrtích velmi rychle narůstá, a tak se tam i hromadí napětí, které se pak stále častěji ventiluje násilím.²³ Z těchto čtvrtí se posléze stávají ghetta, přičemž mladí islamisté se v nich uzavírají sami ze svého vlastního přesvědčení.²⁴ V nich pak vytvářejí tzv. kriminogenní infrastrukturu,²⁵ což je výstižný výraz, se kterým přišel Pierre Cardo, dlouholetý starosta (1993 – 2010) výše vzpomínaného problémového města Chanteloup-les-Vignes.²⁶ Přitom se ukazuje, že druhá generace těchto mladých násilníků je horší, nežli byla ta první a třetí je ještě horší, než byla ta druhá.²⁷

2 SOUČASNÁ SITUACE

Pokud jde o současný podíl přistěhovalců z islámského světa na celkovém počtu všech obyvatel Francie, neexistují žádné přesné údaje, na kterých by se všichni shodli.

¹⁶ Christophe Dubois: Des groupes de combattants se constituent en France. *Le Parisien*, 19. 9. 2005.

¹⁷ «La Haine», *Cahiers du Cinéma*, [juin 1995, s. 32–35.

¹⁸ Jeden z matadorů francouzské politiky, dlouholetý starosta města Bordeaux (2006 –2019), ministr zahraničí, ministr obrany, funkci premiéra zastával v době od 17. 5. 1995 do 2. 6. 1997, když prezidentem byl Jacques Chirac.

¹⁹ Quinze ans après La Haine : l'important ce n'est toujours pas la chute, c'est l'atterrissage [archive], Julien Bordier, *Variations*, 2011.

²⁰ «Why the prime minister had to see La Haine», *The Independent*, [19 octobre 1995.

²¹ Raphaël Draï et Jean-François Mattéi (dir.): *La république brûle-t-elle ? Essai sur les violences urbaines françaises* [archive]. Éd. Michalon, 2006.

²² Jean de Maillard: Dans les banlieues, le pire reste à venir. *Le Nouvel Observateur*, 22. 11. 2016.

²³ Raphaël Draï et Jean-François Mattéi (dir.): *La république brûle-t-elle ? : Essai sur les violences urbaines françaises* [archive]. Éd. Michalon, 2006

²⁴ Ian Johnson: Islam and Europe: a Volatile Mix. *Wall Street Journal*, 11. 7. 2005.

²⁵ Deux maires courage; dialogue sur la crise des banlieues » [archive], avec Claude Dizain, maire de Clichy-sous-Bois (93), Ed. Autrement, 2008.

²⁶ Chanteloup-les-Vignes: Pierre Cardo quitte la vie politique » [archive], sur *versailles.cci.fr*, 10 décembre 2012.

²⁷ Christopher Caldwell: *Une révolution sous nos yeux*, préface de Michèle Tribalat, Traduction de l'anglais de Johan Frederik Hel Guedj, édition du Toucan, collection Adultes. Paris 2010, s. 187.

Dostupné jsou pouze odhady, a ty se pohybují v rozmezí od 4 do 8 milionů. Rozdíl vyplývá z toho, že stoupenci nižšího čísla za Francouze považují každého, kdo má alespoň jednoho rodiče, který se narodil ve Francii. Děti přistěhovačů podle nich už jsou „Francouzi stejní jako ostatní.“ Naproti tomu jejich oponenti²⁸ trvají na pojmu „Francouzi po mnoho pokolení,“ což znamená, že ve Francii musí být narozeni i jejich praprapraděti. O potomcích přistěhovačů hovoří jako o těch, kteří jsou Francouzi jenom podle osobních dokladů, ale jinak jsou „viditelně odlišní.“

S počtem Francouzů narozených do rodin přistěhovačů souvisí další problém, a tím je porodnost. V současné době na jednu Francouzku připadá 1,7 dítěte, ale ženy přistěhovačů rodí v průměru 2,8 dítěte.²⁹ Ale během posledních deseti let natalita poklesla z hodnoty 2,03 na 1,88.³⁰ Nejvyšší koncentrace přistěhovačů je na chudých předměstích velkých průmyslových metropolí. Nejznámějším z nich je departement Seine Saint-Denis na sever od Paříže, kde dříve byly dělnické byty, což bývala voličská bašta Francouzské komunistické strany. Dnes tam žije 600 000 přistěhovačů, jejichž velká většina během posledních dvaceti let nechodila k volbám, protože neuznávala zastupitelskou demokracii jako takovou.³¹ Ale v posledních letech nastává změna, a ta bude vysvětlena na závěr této stati. Další velmi početné přistěhovačské komunity žijí ve městě Blois a v jeho okolí (oblast řeky Loiry se spoustou krásných zámků na seznamu UNESCO), v jižní Francii (Provence-Alpes-Côte d'Azur) a stále více také v Alsasku,³² v Lyonu, v Grenoblu, v Bretani a v dalších vyspělých a bohatých oblastech.³³

Přistěhovačské oblasti se stále výrazněji odlišují od země, v níž se nacházejí. Jsou to jevy převážně kontroverzního charakteru, a to zejména v rovině náboženské, vzdělávací, kulturní, bezpečnostní a politické. Nosným společným jmenovatelem všech těchto rovin je sílící islamizace, která stále více rozšiřuje pomyslný příkop mezi oběma břehy. Hybnou silou procesu islamizace ve Francii jsou sami přistěhovači, kteří se cílevědomě odlišují a oddělují od hodnot, uspořádání a životního způsobu společnosti, do které přišli nebo do níž se dokonce narodili.³⁴

²⁸ Michele Tribalat: *Les Yeux grands fermés: L'Immigration en France*. Paris, Denoël, 2010

²⁹ Legros, Françoise: La fécondité des étrangères en France: une stabilisation entre 1990 et 1999, *Insee*, 2003-05, Numéro 898.

³⁰ L'Express z 18. 7. 2018.

³¹ Gilles Kepel avec la collaboration de Leyla Arslan et Sarah Zouheir: Banlieue de la République (Institut Montaigne, oct. 11 ... www.laicite-republique.org › *Think tanks*“, 30 sept. 2011 p. 29.

³² V tomto historickém kraji se už dávno nediskutuje o tom, kdo má více předků z Francie nebo z Německa. Nastoupila nová dělící linie: kdo je evropského původu a kdo je přistěhovec.

³³ Jean-Marc Zaninetti: L'immigration en France : quelle géographie? *Population & Avenir* 2010/2 (n° 697), pages 4 à 8.

³⁴ Davet Gérard, Lhomme Fabrice : *INCH'ALLAH – L'islamisation à visage découvert. Une enquête spotlight en Seine-Saint-Denis*. Paris, Fayard, 2018.

2.1 Náboženská islamizace zdola

Problematickou islamizace v celoevropském měřítku se dlouhodobě zabývá americký specialista Christopher Caldwell.³⁵ Ten ve své rozsáhlé monografii uzavírá, že chování přistěhovalců z muslimského světa má v evropských zemích dynamiku, která prochází celkem čtyřmi etapami. Nejprve se požaduje, aby se všichni muslimové řídili zásadami a příkazy islámu. Ve druhé etapě už se zákony islámu musí řídit všichni příslušníci „muslimského společenství.“ V následující etapě se zákony islámu mají řídit i nemuslimové a v poslední, čtvrté etapě už se i nemuslimové mají chovat tak, aby nevzbuzovali podezření, že se neřídí zákony islámu.³⁶ Tato jeho diagnóza byla svého času považována dokonce za skandální.³⁷ Tento mechanismus velice zdařile popsal také francouzský spisovatel a novinář Michel Houellebecq ve své knize nazvané *Soumission*,³⁸ která se stala celosvětovým bestsellerem, byla přeložena do mnoha jazyků, včetně českého.

V náboženské rovině se islamizace projevuje trvalým nárůstem počtu mešit, je jich již přes 2 000 a každý měsíc přibývají desítky dalších. V důsledku toho se trvale rozrůstá počet a rozloha uzavřených a samovolně separovaných společenství, která se od země, do níž přišli, cílevědomě výrazně odlišují. Nemluví se v nich francouzsky, de facto tam neplatí tam zákony republiky, ale islám a šaría. Ústředním pilířem jejich vnitřního života je Halal,³⁹ tedy věrnost manželovi, rodině, ale hlavně islámu. Přísně se prosazuje tzv. endogamie, tedy uzavírání sňatků výlučně mezi členy těchto společenství.⁴⁰ Velice symbolickým a záměrně zvýrazňovaným projevem islamizace se stal šátek, který nosí všechny muslimky.⁴¹

Rok 2003 se nesl ve znamení vyhrocených debat o nošení šátků. Tehdejší prezident Jacques Chirac nezastával názor, že by bylo nutné přijímat v této věci zvláštní zákon, ale přesto rozhodl o ustavení zvláštní komise, která to měla na starost.⁴² Ta nakonec text zákona připravila a předložila ho Národnímu shromáždění, a to jej nakonec dne 10. 2. 2004 schválilo pod názvem Zákon o náboženských symbolech ve veřejných školách.⁴³ Dodnes

³⁵ Absolvent Harvardovy univerzity, specialista na evropské politické záležitosti. Píše pravidelné úvodníky pro *Financial Times*, pro *Weekly Standard* a pro *New York Times Magazine*.

³⁶ Christopher Caldwell, *Une révolution sous nos yeux*, préface de Michèle Tribalat, Traduction de l'anglais de Johan Frederik Hel Guedj, édition du Toucan, collection Adultes. Paris 2010, s. 343.

³⁷ Alain Besançon: Un livre qui devrait faire scandale. *Polémia*, 23 Janvier 2010.

³⁸ Houellebecq, Michel: *Soumission*. French, Flammarion, 2015. Autor velice poutavě popisuje, jak se v akademickém prostředí, dokonce na pařížské Sorbonně, bude postupně prosazovat islamizace každodenního života.

³⁹ François Gauthier : L'extension du domaine du halal. *L'Homme* 2019/2 (n° 230), pages 153 à 179

⁴⁰ Gilles Kepel avec la collaboration de Leyla Arslan et Sarah Zouheir: Banlieue de la République (Institut Montaigne, oct. 11 ... www.laicite-republique.org › *Think tanks*“, 30 sept. 2011 p. 14.

⁴¹ Farhad Khosrokhavar: “Une laïcité frileuse,” *Le Monde*, November 20, 2003.

⁴² Françoise Lorcerie : *La politisation du voile : l'affaire en France, en Europe et dans le monde arabe*. L'Harmattan, 2005,

⁴³ La loi sur les signes religieux dans les écoles publiques.

se mu běžně říká „zákon o nošení náboženských symbolů.“⁴⁴ Tento zákon vyvolal ostré protesty vyznavačů islámu a dodnes je na mnoha místech okázale ignorován.

Na počátku tohoto století ve Francii nastala nevynucená, dobrovolná ghettoizace přistěhovačů z islámského světa. V těchto oblastech je i zcela jiná stravovací a stolovací kultura nežli ve většinové společnosti, ženy chodí zahalené, neuznávají se Vánoce, drží se půst v době ramadánu a sílí tlak, aby se školní prázdniny přizpůsobovaly islámským svátkům i na celostátní úrovni a ve školních jídelnách už musí být i nabídka jídel vyhovujících vyznavačům islámu. Je tam mnohem nižší kvalita výuky na základních školách a také kázeň žáků.⁴⁵ To je základní úroveň náboženské islamizace současné francouzské společnosti, v jejímž rámci je islám druhým nejrozšířenějším náboženstvím.

2.2 Kulturní islamizace zdola

Na náboženskou islamizaci navazuje islamizace ve školství a v kultuře. Významným kulturním a vzdělávacím nástrojem se stal systém nazývaný ELCO, tedy „výuka původního jazyka a kultury.“⁴⁶ Tu zajišťují tzv. detašovaní imámové, což jsou znalci koránu, které do Francie vysílají muslimské země ze severní Afriky, ale také Turecko. Přitom mnozí z nich vůbec nemluví francouzsky, komunikují pouze v arabštině, popřípadě v turečtině. Situace je natolik vážná, že se k ní v únoru tohoto roku veřejně vyjádřil i prezident Macron. Vysílání imámů v rámci systému ELCO označil výrazem „konzulární islám“ a vyhlásil odhodlání s tím skoncovat.⁴⁷

Francouzské politiky stále více znepokojuje to, že imámové vysílání z arabských zemí dětem a vnučatům původních přistěhovačů, narozeným již ve Francii, tendenčním způsobem vykládají dějiny islámské civilizace a důkladně je seznamují s islámem. Ten prezentují jako nejdokonalejší náboženství světa, které je nadřazené všem ostatním. Základní inspirací tohoto přístupu je džihádistická doktrína The Global Islamic Resistance Call (GIRC), která vyzvala k dalším teroristickým útokům proti Západu a zejména k přenesení války na území západní Evropy.⁴⁸

Jako platforma pro násilný džihád mečem klade GIRC velký důraz na předstihující (preemptivní) teroristické útoky proti Západu kdekoli na světě, a to jak na civilní, tak i na vojenské cíle. Cílem těchto útoků má být odradit Západ od vojenských intervencí

⁴⁴ La Documentation française, *La laïcité et l'école* in « La laïcité: débats 100 ans après la loi de 1905 », 2005.

⁴⁵ Caroline Politi et Julie Saulnier: Ce qu'il faut retenir de Banlieue de la République. *L'Express*, 5. 10. 2011.

⁴⁶ Oficiální název zní: Enseignement des Langues et Cultures d'Origines (ELCO). Je to systém výuky «původního jazyka» určený pro děti přistěhovačů. Tento systém byl zaveden na konci 90. let minulého století.

⁴⁷ Alexandre Lemarié: Contre le « séparatisme islamiste », Macron veut se positionner entre répression et intégration. *Le Monde*, le 19 février 2020.

⁴⁸ M.W. Zackie Masoud: An Analysis of Abu Mus'ab al-Suri's "Call to Global Islamic Resistance" *Journal of Strategic Security* Volume 6 Number 1 Volume 6, No. 1: Spring 2013 Article 4

v islámském světě. GIRC se obrací především na mladé muslimy žijící na okraji západoevropských společností a vyzývá je, aby bojovali jako samozvaní pachatelé teroristických útoků proti společnostem, ve kterých žijí. Jejím hlavním smyslem je co nejvíce podlamovat psychiku západní civilizace, nahlodávat její sebedůvěru a tím jí dávat najevo, že je jen otázkou času, kdy prohraje.

Západ je označován za bezbožný, zkažený, slabý, zbabělý, pokrytecký a dožívající bez pořádného smyslu pro vlastní život. V tomto binárním hodnocení je Západ vykreslován jako těžká a vleklá choroba, zatímco islám je vydáván za léčbu. Západní vojenské operace v islámském světě, včetně francouzských, jsou odsuzovány jako třetí křížácká výprava, která je vedena s cílem dalšího drancování přírodního bohatství arabského světa.⁴⁹

V oblasti školství a kultury se tedy cílevědomě prosazuje islamizace „zdola“, v jejímž důsledku narůstá podíl takových přistěhovalců, kteří své děti posílají jen do škol v rámci programu ELCO a zcela ignorují školy francouzské. Řízená islamizace má vážné dopady na chování přistěhovalců od nejtělejšího věku. Na závažnost tohoto vývoje poukázal i sám prezident Macron a označil jej slovy „nepřijatelná deskolarizace,“ což je jev, který stále negativněji ovlivňuje celospolečenskou atmosféru.⁵⁰

Přistěhovalci a jejich synové nedodržují francouzská pravidla, odmítají podat ruku ženám, a to i ve školách, na úřadech, v nemocnicích, na policejních stanicích. Stále více sílí volání po zavádění dívčích škol a po stanovení časů, po které budou veřejné plovárny otevřeny jen pro ženy, které přeci mají právo být ušetřeny tzv. šarméřskému chování francouzských mužů, protože ho přeci považují za zcela neslučitelné s islámem. S tím úzce souvisí i jedno velice extremistické opatření - zabíjení těch islámských dívek, které se zamilují do Francouze a chtějí odejít od své původní rodiny. Je to typické hlavně pro Kurdy a občas se dokonce stává, že tohoto úkolu se z rozhodnutí rodin ujímají nezletilí bratři, kteří pak dostávají mnohem nižší tresty, než kdyby to vykonali otcové.⁵¹

Výše zmiňované skutečnosti ukazují, že ve Francii se nedaří ani integrace, natož pak asimilace přistěhovalců z islámského světa a dokonce ani jejich potomků, kteří už se narodili ve Francii.⁵² Lidé z přistěhovalectvého prostředí si stěžují, že Francouzi je nechtějí přijmout mezi sebe, rodilí Francouzi namítají, že se stále více cítí jako cizinci ve vlastní zemi. Stále více se zvyrazňuje vzájemné odcizení a nevraživost. Zvláště markantním projevem neúspěchu francouzského integračního modelu se stalo školství, kde se vůbec nepodařilo naplnit očekávání z poslední čtvrtiny 20. století. V oblastech s vysokou koncentrací přistěhovalců se namísto integrace reprodukuje a umocňuje nerovnosti, je v nich nejnižší úroveň vzdělanosti.

⁴⁹ M.W. Zackie Masoud: "An Analysis of Abu Mus'ab al-Suri's 'Call to Global Islamic Resistance'". *Journal of Strategic Security*, Vol. 6, No.1 (2013).

⁵⁰ Macron entame à Mulhouse une séquence dédiée à la lutte contre le communautarisme. L'EXPRESSION.fr avec AFP, publié le 18/02/2020.

⁵¹ Christopher Caldwell : *Une révolution sous nos yeux*, s. 322.

⁵² Camille Magnard : L'intégration des enfants d'immigrés à l'épreuve de l'école. France Inter, 15 septembre 2016 à 19h29

2.3 Sociální důsledky islamizace

V oblastech s vysokou koncentrací přistěhovačů se projevuje řada vážných problémů také v sociální rovině. Především tam je dvojnásobná nezaměstnanost než v celostátním průměru. Lidé z těchto ghett mají velké problémy už se sháněním jakékoliv práce, v mnoha případech samotná adresa trvalého pobytu znamená konec nadějí. Pokud lidé z těchto oblastí nějaké zaměstnání seženou, tak jsou to krátké a dočasné úvazky, přičemž vykonávají podřadnější a méně placené práce s únavným dojížděním na velké vzdálenosti.

Zvláště překerní situace je u mladých, kteří už se narodili ve Francii. Ti vyrůstají a dospívají v prostředí, ve kterém již neplatí hodnoty a životní vzorce severoafrických společností, z nichž pocházejí jejich rodiče a prarodiče. A oni sami ještě nepatří do nové společnosti, nepřijali její hodnoty a způsoby a velmi těžko se do ní začleňují. Ve velkých přistěhovaleckých sídlištích nejsou nijak sociálně ukotveni, a navíc tam čelí velké kumulaci handicapů, v jejichž rámci se rychle stávají obětí gangů pouličního násilí a snadným cílem pro extremistické a teroristické organizace. Pro ně se islám stal ideologickou kompenzací a zároveň s tím je také velice účinným nástrojem pro jejich další radikalizaci.

Došlo dokonce k roztržce mezi dvěma předními francouzskými specialisty na islám. Gilles Kepel věnuje velkou pozornost teroristickým útokům⁵³ a říká, že ve Francii dochází k radikalizaci politického islamu,⁵⁴ jejímž základem je radikalizace desperátů.⁵⁵ Naproti tomu Olivier Roy⁵⁶ namítá, že probíhá islamizace politického radikalismu.⁵⁷ Jejich neshody⁵⁸ jsou velice vyostřené a odrážejí, že v přístupu k přistěhovalectví je rozpolcena celá Francie.⁵⁹

2.4 Bezpečnostní důsledky islamizace

Dalším projevem neúspěchu integrace přistěhovačů ve Francii se stala bezpečnost. Výbušnost přistěhovaleckých oblastí se poprvé výrazně projevila již na podzim 2005, kdy na severních předměstích Paříže hořely automobily, byly rabovány obchody a přišly první

⁵³ Kepel, Gilles, Jardin, Antoine: *Terror in France: the rise of Jihad in the West*. Princeton; Oxford: Princeton University Press, 2017.

⁵⁴ Gilles Kepel, Antoine Jardin: *Terreur dans l'Hexagone, Genèse du djihad français*. Paris: Gallimard, 2015.

⁵⁵ Khosrokhavar, F.: *Le nouveau jihad en Occident*. Paris, Robert Laffont. 2018.

⁵⁶ Wihtol de Wenden, Catherine: *Géopolitique des migrations: 40 fiches illustrées pour comprendre le monde*. Paris: Eyrolles, 2019, s. 69.

⁵⁷ Olivier Roy: *Le Djihad et la Mort*. Paris: Le Seuil, 2016.

⁵⁸ Frédéric Boily: Le débat entre Gilles Kepel et Olivier Roy. Anatomie d'un désaccord.

⁵⁹ "Gilles Kepel vs Olivier Roy, la guerre secrète des experts en terrorisme". *Vanity Fair*, January 28, 2019, <https://www.vanityfair.fr/pouvoir/medias/story/article-mag-gilles-kepel-vs-olivier-roy-la-guerre-secrete-des-experts-en-terrorisme/5209>.

brutální útoky na policisty. A od té doby se situace neustále zhoršuje, protože v místech s vysokou koncentrací přistěhovačů vládou pouliční gangy organizovaného zločinu, jež řídí náctiletí násilníci, kteří se už narodili ve Francii. V roce 2015 zločinci z těchto vrstev připravovali i útoky na Stade de France během přátelského fotbalového zápasu Francie – Německo⁶⁰, což navázalo na tragickou tradici podlých útoků během olympijských her v Mnichově 1972⁶¹ a maratónu v Bostonu 2013.⁶² Zároveň se vytvořila atmosféra strachu před olympijskými hrami, které bude v roce 2024 pořádat Paříž.

Další rodáci z těchto předměstí se stali fanatickými džihádisty a odjeli bojovat do Iráku a do Sýrie.⁶³ Podle policejních odhadů jich bylo několik stovek. Po návratu ze syrských bojišť se stávají vážnou hrozbou pro bezpečnost Francie.⁶⁴ Všechny tyto patologické jevy na jedné straně posilují komunitární soudržnost přistěhovaleckých předměstí, ale na druhé straně dále zvýrazňují rozdělení země.

V neposlední řadě je v přistěhovaleckých sídlištích nejnižší úroveň každodenní bezpečnosti, policisté do mnoha těchto míst nejprve odmítali jezdit v noci a dnes už tam nechtějí jezdit ani ve dne. Byli tam totiž mnohokrát zákeřně napadeni, několik jich bylo i smrtelně zraněno.⁶⁵ Jejich odboroví předáci hovoří doslova o občanské válce, která probíhá v přistěhovaleckých předměstích v režii a podle pravidel džihádistických předáků.⁶⁶

2.5 Nástup politické islamizace zdola

Řízená islamizace se stále silněji projevuje i na poli vnitřní politiky. Ve Francii působící imámové frontálně odsuzují francouzské politiky pro jejich zkorumpovanost, proľhanost, omílání povýšeneckých frází, krytí velkých podvodů a rozkrádání státního majetku. Na poli zahraniční politiky Francii vyčítají podporu zkorumpovaných režimů v arabském světě, drancování jeho surovinového boľatství, vojenské intervence a následné okupace. Francouzskou politiku označují za proľnilou, islamizaci vydávají za její léčbu.

Velká pozornost se v rámci politické islamizace soustřeďuje na volby do obecních zastupitelstev. Čelní představitelé muslimských sdružení připravují své kandidátní listiny do obecních voleb ve všech oblastech, kde je silné zastoupení přistěhovačů. Stále

⁶⁰ Les attentats du 13 novembre 2015 à Paris et à Saint-Denis. L'Express, 14. 11. 2015.

⁶¹ Groussard, Serge (New York, 1975), *The Blood of Israel: the massacre of the Israeli athletes, the Olympics, 1972*.

⁶² Boston Marathon Bombing - Victims, Suspects & Facts ...[www.history.com](http://www.history.com/topics/boston) › topics › boston...28. 3. 2014.

⁶³ David Thomson, *Les Français jihadistes*, Paris, Les Arènes, 2014.

⁶⁴ Farhad Khosrokhavar: Qui sont les jeunes Jihadistes français? Rhizome 2016/1 (N° 59), pages 69 à 73.

⁶⁵ Policiers, gendarmes, militaires: les attaques se ...[https://www.ouest-france.fr/faits-divers/attentat/...](https://www.ouest-france.fr/faits-divers/attentat/)

⁶⁶ Yves Mamou: *France: la Guerre contre les Pompiers et la Police*, 12 janvier 2018, <https://fr.gatestoneinstitute.org/11735/france-guerre-pompiers-police>.

výrazněji se na jejich sestavování a na přípravě vybraných kandidátů podílejí výše vzpomínání konzulární imámové. Cílem tohoto tažení je získat co největší vliv na řízení obcí a pak i kantonů. Je to politická islamizace zdola, která cílevědomě umocňuje náboženskou islamizaci zdola a je pojímána jako základ pozdějších bojů za získání politických funkcí na vyšší úrovni. Úspěchy na obecní úrovni se mají stát odrazovým můstkem pro pronikání do vyšších politických pater.

Politická islamizace ve Francii však má i významný mezinárodní aspekt. Sílí v době, kdy se tento fenomén rozvíjí i v dalších zemích západní Evropy, zejména v sousedním Německu. Tam důležitou úlohu sehrává současný turecký prezident Erdogan, který zcela kategoricky odmítá asimilaci a podporuje islamizaci přistěhovaleckých komunit. Jeho militantní vyjádření nakonec vedla k vážné eskalaci mezi oběma zeměmi.⁶⁷

3 DEBATY O PŘISTĚHOVALECTVÍ

Od počátků tohoto století se ve Francii vedou rozsáhlé a velice vyhrocené debaty o podstatě a příčinách problémů s přistěhovanci a o možnostech jejich řešení. Diskutuje se především o následujících hlavních otázkách: kdo je a kdo není Francouz? Kdo je a kdo není přistěhovec? Kolik je ve Francii přistěhovačů, přijímá jich Francie hodně nebo málo? Jsou přistěhovanci hrozbou? Jaké jsou náboženské souvislosti a důsledky přistěhovalectví, jakou politiku by měla Francie uplatňovat?

Dosavadní debata o přistěhovalectví měla dvě etapy. První probíhala v prvním desetiletí tohoto století, druhá vrcholí v právě končícím desetiletí. V debatách se vyprofilovaly dva protikladné názorové proudy. První proud vyznává politickou korektnost, druhý ji otevřeně odmítá.

3.1 První debata v letech 2000 - 2010

Během této etapy Francii vládli dva prezidenti – Jacques Chirac a Nicolas Sarkozy. První z nich na začátku svého druhého mandátu prosadil zákon o zákazu náboženských ve státních školách, což mířilo především na šátky, kterými si své obličeje zakrývaly žákyně a studentky islámského vyznání. Prezident to zdůvodnil slovy, že šátky, stejně jako ostatní okázalé náboženské symboly v sobě mají cosi útočného, cosi co směřuje proti laickému charakteru státu a školství.⁶⁸ Následující reakce muslimů byly velice odmítavé a ukázaly, jak vysoký byl stupeň radikalizace muslimů ve Francii.⁶⁹

⁶⁷ France-Turquie : l'inquiétante escalade entre Macron et Erdogan. www.jeuneafrique.com/politique 30. 6. 2020

⁶⁸ Chirac contre le port du voile à l'école – L'Obs. www.nouvelobs.com › Politique 6 déc. 2003.

⁶⁹ Yohan Blavignat: L'affaire des «foulards de Creil» : la République laïque face au voile islamique. www.lefigaro.fr › Actualité › Société, 26. 7. 2018.

A když se funkce ujímal jeho nástupce Sarkozy, vyznačovala se situace dvěma hlavními rysy: proud přistěhovalců neslábl a navíc se snižovala jejich kvalita.⁷⁰ Sarkozy proto, ještě před nástupem do funkce prezidenta, dospěl k závěru, že Francie by si měla vybírat, koho přijme a koho naopak odmítne.⁷¹ Výrazně zaujal v roce 2005, když byla vážně ohrožena bezpečnost na předměstích - byla zapalována auta a děly se další nepřístojnosti (dnes už se všeobecně uznává, že to byla reakce na OIF 2003) a Sarkozy dokonce vyhlásil, že ti, kdo to dělají, jsou „lotři a pakáži.“⁷² A přitvrdil i ve svých stanoviscích: Francie by neměla trpět, že tam přijde každý, komu se zachce (*une immigration choisie et non subie*).

3.1.1 Hlavní argumenty politické korektnosti

Hlavní autoritou tohoto názorového proudu se stal přední francouzský demograf *Hervé le Bras*⁷³. Zastává názor, že Francouzem je každý, kdo může prokázat, že alespoň jeden z jeho rodičů se narodil ve Francii, a tak dochází k závěru, že počet přistěhovalců ve Francii nepřesahuje 4 milióny. On sám v rámci politické korektnosti nepoužívá pojem přistěhovalci, ale volí výraz „lidé vzeší z diversity“. Odmítá názor, že by jich Francie přijímala hodně.⁷⁴ Proces příchodu přistěhovalců označuje pojmem „infuze“ a tvrdí, že počty příchozích jsou přiměřené možnostem Francie.⁷⁵ Klady spatřuje v tom, že se zlepšuje vzdělanost a kvalita lidí, kteří přicházejí z MENAP.⁷⁶

LE BRAS, Hervé, *Le démon des origines. Démographie et extrême droite*, La Tour-d'Aigues : Éd. de l'Aube, 1998, 260 p. Ve veřejných debatách argumentuje, že jiné země (např. SRN a Švédsko) přijímají na počet svých obyvatel ještě více přistěhovalců nežli Francie. Odmítá názor, že přistěhovalci by znamenali hrozbu pro bezpečnost Francie a zcela kategoricky se vymezuje proti přístupu zvanému „amalgam.“ Pod tímto pojmem se myslí velice rozšířená asociace mezi přistěhovalci, organizovaným zločinem a terorismem. Hervé le Bras tvrdí, že zdaleka ne všichni přistěhovalci se zapojují do činnosti organizovaného zločinu a že teroristické útoky nepáchají přistěhovalci, ale již lidé, kteří ve Francii vyrostli.⁷⁷ Pokud jde o přístup státu k přistěhovalcům, Hervé le Bras se přimlouvá za určitou kontrolu migrace, jejímž cílem by bylo, aby Francie přijímala jen takové cizince, které

⁷⁰ Fallaci, Oriana: *La rage et l'orgueil*, Paris: Plon, 2002.

⁷¹ Au Mali, Sarkozy prône un «partenariat rénové» et justifie sa loi sur l'immigration. *Le Figaro*, le 18 mai 2006.

⁷² Nicolas Sarkozy continue de vilipender „racailles et voyous“ *www.lemonde.fr* › Société 11 nov. 2005.

⁷³ Le Bras, Hervé: *Le démon des origines. Démographie et extrême droite*, La Tour-d'Aigues. Éd. de l'Aube, 1998. LE BRAS, Hervé, *Le démon des origines. Démographie et extrême droite*, La Tour-d'Aigues : Éd. de l'Aube, 1998. LE BRAS, Hervé, *Le démon des origines. Démographie et extrême droite*, La Tour-d'Aigues : Éd. de l'Aube, 1998, 260 p.

⁷⁴ Les statistiques ethniques, un sujet tabou. *Libération*, 19 novembre 2005.

⁷⁵ Le Bras, Hervé: *Malaise dans l'identité*, Arles: Actes Sud, 2017.

⁷⁶ Le Bras, Hervé: « Se plaindre de la diversité, c'est méconnaître l'histoire de France ». *www.cairn.info* › revue-migrations-societe-2010-5-page-...

⁷⁷ Hervé Le Bras: „La ruée migratoire vers l'Europe, c'est un grand fantasme“, *www.lecho.be* › Opinions › Carte Blanche, 27. 4. 2019.

sama chce a potřebuje. A před nebezpečím tohoto zjednodušujícího přirovnání varují i další autoři.⁷⁸

3.1.2 Hlavní argumenty kritického přístupu

Pozici na opačném pólu francouzských debat o přistěhovalectví zaujala demografka *Michele Tribalat*.⁷⁹ Ta si stojí za svým pojmem *Francouzi* po mnoho pokolení, kterými jsou pouze ti, kteří mají i prarodiče a praprarodiče narozené ve Francii. Pro jiné obyvatele své země používá výraz *přistěhovalci* z Magrebu a subsaharské Afriky a tvrdí, že ve Francii jich je 8 milionů, což je 12 % veškerého obyvatelstva země. Na základě toho shrnuje, že *přistěhovalců* do Francie přichází hodně a že to je doslova invaze, přičemž jejich ekonomický přínos je podstatně menší, než se v zemi tvrdí.

Již na samém počátku tohoto století psala, že *přistěhovalci* jsou bezpečnostní hrozbou, a to hlavně kvůli tomu, že jejich druhá a nyní už i třetí generace je v přístupu k Francii a k jejím hodnotám negativistická, kontroverzní a nepřátelská.⁸⁰ A ve své nejznámější knize nazvané „Oči dokořán zavřené“ varuje, že *přistěhovalci* soustavně stupňují svoje politické a náboženské požadavky,⁸¹ a tím etnické *Francouze* dostávají pod stále silnější tlak.⁸²

V pojetí *Michele Tribalat* je islám náboženstvím vzpoury, radikalismu a násilných protestů včetně terorismu. Varuje před tím, že čím nižší je věk *přistěhovalců*, tím silnější je v jejich řadách vliv radikálního islámu, zatímco mladí *Francouzi* mají ke křesťanství stále vlažnější přístup, a tak se situace vychyluje stále více ve prospěch radikálního islámu a v neprospěch křesťanství. Zvláště velké nebezpečí spatřuje v tom, že potomci *přistěhovalců* francouzskou společnost zastrašují a páchají proti ní teroristické útoky.⁸³ Jejich chování dává do protikladu s *Free Muslim Coalition Against Terrorism (FMCAT)*⁸⁴ v USA, která je mnohem sebekritičtější do vlastních řad.

Za vážnou hrozbu pro blízkou budoucnost považuje pronikání džihádistů do policie a výhledově i do armády. Připomíná, že v době povinné vojenské služby bylo mezi vojáky *přistěhovalectvího* původu a muslimského vyznání mnohem více neposlušnosti a kázeňských prohřešků nežli mezi vojáky francouzského původu.⁸⁵ Volá po striktním omezení přijímání *přistěhovalců* a zcela odmítá politikou korektnost. Od svých oponentů si

⁷⁸ Emmanuelle Santelli: *Immigrés et descendants d'immigrés entre ressemblances et spécificités : les dangers des amalgames*. Migrations Société 2007/3-4 (N° 111-112), pages 189 à 200.

⁷⁹ *Pierre Cassen*: Michèle Tribalat, démographe, auteur de « La République et l'islam. *ripostelaique.com* » *Michele-Tribalat-demographe-auteur*.

⁸⁰ Michèle Tribalat, Jeanne-Hélène Kaltenbach: *La République et l'Islam: Entre crainte et aveuglement*. Paris: Gallimard, 2002.

⁸¹ Michèle Tribalat: *Les Yeux grands fermés : L'Immigration en France*. Paris, Denoël, mars 2010.

⁸² Michèle Tribalat: „L'Islam reste une menace“, *Le Monde*, www.lemonde.fr › *Idées*, 13 oct. 2011.

⁸³ Michèle Tribalat: „Les pouvoirs publics relativisent l'immigration“. *L'Express*, 18. 2. 2010.

⁸⁴ Tato nevládní organizace byla založena s cílem potlačovat islamistický extremismus a terorismus a posilovat sekulární demokratické instituce na Blízkém východě a v celém muslimském světě. Velice tvrdě kritizuje teroristické útoky a jejich pachatele. Ve Francii něco takové vůbec neexistuje.

⁸⁵ Osobní rozhovor, 17. 11. 2019.

vysloužila obvinění, že pracuje ve prospěch krajně pravicové Národní fronty, což samo o sobě svědčí o politické vyhrocenosti debaty o přistěhovalectví.⁸⁶ Ona odpovídá slovy, že politická korektnost je ve své podstatě alchymíí a svým kritikům vytýká, že vědomě zavírají oči před tím, co je již dávno evidentní.

3.2 Druhá debata v letech 2010 - 2020

Na nejvyšší politické úrovni byla debata o přistěhovalectví ovlivněna výrokem tehdejšího prezident Francois Hollanda, který veřejně vyhlásil optimistický názor, že demokracie a islám jsou kompatibilní.⁸⁷ Jenomže následující roky přinesly sérii krutých teroristických útoků, které Hollandovým optimismem hodně otřásl.

3.2.1 Teroristické útoky jako silný katalyzátor

Francie se nezúčastnila operace Irácká svoboda, a tak byla na rozdíl od Španělska a Velké Británie ušetřena velkých teroristických útoků, které páchali synové přistěhovalců, tzv. home grown terrorists.⁸⁸ Docházelo k relativně malým útokům, které cílily především na Francouze židovského původu a vyznání. Konkrétně to byly cílené útoky na židovské vojáky a policisty, na židovské košer obchody.⁸⁹ Nejohavnější podobu měly útoky na židovské školy a školky.⁹⁰

Zásadní zlom nastal až poté, co Francie začala vojensky intervenovat v islámských zemích, v Mali, ve Středoafričské republice a zejména v Sýrii. Jako pomsta pak přišly útoky, kterým se říká „conlict generated terror”,⁹¹ tedy terorismus vyvolaný vojenským konfliktem. Velmi kontroverzním faktorem jsou vojenské intervence Západu v zemích islámského světa a následující vojenské okupace. Ty jsou velice často zmiňovány jako hlavní pohnutka nenávisti, radikalizace a touhy po pomstě. Začal s tím už Usáma bin Ládín a dodnes v tom pokračují jeho následovníci. Ti všichni svorně vyhlásují, že nejvíce trpícími zeměmi dnešního světa jsou Palestina, Irák a Afghánistán.⁹²

A konkrétně ve Francii se to projevilo tak, že roku 2015 nastoupila vlna velice brutálních útoků, jejichž smyslem byla msta za vojenské intervence a při kterých byly cíleně

⁸⁶ Immigration : qui est Michèle Tribalat, la démographe adulée par le FN? www.nouvelobs.com › ... › Politique 28. 10. 2013.

⁸⁷ François Hollande: „L'islam et la démocratie sont compatibles ...fr.le360.ma › politique › francois-h...14. 7. 2013

⁸⁸ Yener Altunbas, John Thornton: Are Homegrown Islamic Terrorists Different? Some UK Evidence. *Southern Economic Journal*, Vol. 78, No. 2 (October 2011), s. 262–272.

⁸⁹ Attaque du supermarché Hyper Cacher: un otage raconte ...<https://www.liberation.fr/societe/2015/01/11/hyper...>

⁹⁰ “Rapport Obin”: Les signes et manifestations d'appartenance religieuse dans les établissements scolaires (juin 04). Comité Laïcité République, s. 22.

⁹¹ Stepanova, Ekaterina (2003): *Anti-terrorism and Peace-building During and After Conflict*. Stockholm: SIPRI, 2003.

⁹² Christopher Caldwell: *Une révolution sous nos yeux*, s. 229.

zabíjeny desítky lidí. Především to byl útok v Bataclanu dne 13. 11. 2015.⁹³ pak následoval útoky v Nice,⁹⁴ který byl záměrně spáchán v den státního svátku, 14. 7. 2016, kdy jeden přistěhovačský desperát najel kamionem do davů lidí. Tento útok měl doslova devastující politické dopady, ztrátou svého kreditu za ně zaplatili tehdejší socialistická vláda a především jejího premiér Manuel Valls. Další šokující úder přišel dne 26. 7. 2016, kdy byl, v den svátku svaté Anny, babičky Ježíše Krista, v malém bretaňském městě Saint-Étienne-du-Rouvray popraven šestaosmdesátiletý katolický kněz.⁹⁵ Také tento útok spáchali synové přistěhovačů, vykřikovali při něm, že se mstí za Sýrii. A další krutý útok se odehrál ve Štrasburku, kde další syn přistěhovačů zastřelil pět lidí na vánočním trhu.⁹⁶

3.2.2 Hlavní argumenty politické korektnosti

Výše zmiňované teroristické vedly k dalšímu vyhrocení střetů mezi tzv. korektními a kritickými autory. Hlavním představitelem politické korektnosti je Francois Hérán,⁹⁷ který v mnohém navazuje na stanoviska, která předtím vyjádřil Hervé le Bras. Týká se to hlavně kritérií pro posouzení toho, kdo je a kdo není Francouz, kolik je v zemi přistěhovačů, zda jich je hodně nebo málo. Zdůrazňuje, že přistěhovalectví je celosvětová realita a že je nesmyslné proti ní bojovat. Zdůrazňuje, že to není hrozba a že přistěhovačci jsou přínosem pro vzájemné mísení a obohacování („brassage“, pojem odvozený od vaření piva). A především odmítá tzv. amalgam, tedy rovnítko mezi teroristickými útoky a přistěhovačci.

3.2.3 Hlavní argumenty kritického přístupu

Místo v jeho čele zaujal Stephen Smith a ten je ještě kritičtější, než byla Michele Tribalat. Jeho monografie nazvaná *Nával do Evropy*⁹⁸ vyvolala velkou pozornost a spoustu protichůdných reakcí. Obdržela několik velkých cen, včetně Velké ceny Francouzské akademie. Stephen Smith píše, že ve Francii je celkem 8 milionů přistěhovačů, což představuje 12 % všeho obyvatelstva. Tvrdí, že jich je mnoho, a to nejen ve Francii, ale v celé Evropě. Jeho ústřední argument zní, že nastává „velké přemísťování“ z Afriky do Evropy a že do roku 2050 bude na Afričany připadat 25% obyvatelstva EU, tedy až 200 milionů.

Píše o přílivu „hord přistěhovačů a nových barbarů,“ kteří podle něho budou vytvářet diasporu jakožto předmostí pro další pronikání, v důsledku čehož budou přistěhovačci rodilým Francouzům stále více vadit. Varuje, že se vytvoří Euroafrika, což bude konec evropského sociálního modelu a evropské bezpečnosti. Islám považuje za vážnou bezpečnostní hrozbu, která s sebou přinese radikálnost, nesnášenlivost a nenávist a v důsledku

⁹³ “Paris Attacks: Hollande Blames Islamic State for ‘Act of War’,” BBC News, November 14, 2015, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34820016>.

⁹⁴ Vincent Vantighem, Olivier Aballain: “Attentat de Nice: Comment un camion de location est devenu une arme meurtrière”. *20 Minutes*, July 15, 2016,

⁹⁵ “Prêtre tué à Saint-Étienne-du-Rouvray: ce que l’on sait,” *Le Monde*, July 27, 2016,

⁹⁶ “Fusillade à Strasbourg: deux morts et plusieurs blessés, la piste terroriste évoquée,” *L’Orient-Le Jour*, December 11, 2018, <https://www.lorientlejour.com/article/1147886/fusillade-a-strasbourg-deux-mort-et-onze-blesses-la-piste-terroriste-evoquee.html>.

⁹⁷ François Hérán: Avec l’immigration. Mesurer, débattre, agir. *La Découverte*, 2017.

⁹⁸ Stephen Smith: *La Ruée vers l’Europe. La Jeune Afrique en route pour le Vieux Continent*. Paris : Éditions Grasset, 2018.

toho se podle něho z Evropanů se stanou troglodyti, kteří se zcela uzavrou do sebe. Proto volá po striktním omezení přistěhovalectví.

Jeho stoupenci píší o pilířové knize, kterou si musí přečíst každý, kdo se touto problematikou chce zabývat.⁹⁹ Odpůrci mu vytýkají, že vyznává komplotistickou doktrínu, že je otevřeně xenofobní a že šíří strach.¹⁰⁰ Mají mu za zlé, že je jednoznačným stoupencem tzv. amalgamu, který považuje nárůst terorismu za výsledek narůstajícího počtu přistěhovalců a že okázale odmítá politickou korektnost. Ať tak či onak, tuto knihu s uznáním citoval i sám prezident Macron.¹⁰¹

Tabulka č. 1: Hlavní témata názorových rozepří

	Politicky korektní autoři	Kritičtí autoři
Kdo je a kdo není Francouz	On/ ona a alespoň jeden rodič se narodili ve Francii	Francouzi po mnoho pokolení
Kdo je a kdo není přistěhovalec	Lidé vzeší z diversity	Přistěhovalci
Kolik je ve Francii přistěhovalců	4 mln (6%) Přicházejí hl. z Magrebu a subsaharské Afriky	8 mln (12%) Přicházejí hl. z Magrebu a subsaharské Afriky
Přijímá jich Francie hodně nebo málo?	Přiměřeně, je to infúze, zlepšuje se jejich vzdělanost a kvalita Jiné země jich přijímají více (např. SRN a Švédsko)	Hodně, je to invaze, která Francii stále více oslabuje
Bezpečnostní stránka věci: Jsou přistěhovalci hrozbou?	Ne, nejsou	Ano, jsou, a to hl. islamismus a jeho politicko – náboženské požadavky, Je to typické hlavně pro 2. generaci přistěhovalců, která je negativistická, kontroverzní, nepřátelská, Zastrasování a teroristické útoky, pronikání džihádistů do policie a výhledově i do armády
Amalgam ¹⁰² jakožto etická stránka věci:	Jednoznačně jej odmítá	Nezřiká se ho
Náboženská stránka věci		Islám je náboženstvím vzpoury a radikalismu, Čím nižší je věk, tím silnější je vliv radikálního islámu Naproti tomu mladí Francouzi mají ke křesťanství stále vlažnější přístup, a tak se situace vylučuje stále více ve prospěch islámu

⁹⁹ Eugénie Bastié : « Tribalat, Guilluy, Smith, victimes de l'universitairement correct ? », *Le Figaro*, 22.–23. décembre 2018, s. 13.

¹⁰⁰ François Héran: « Comment se fabrique un oracle », *La Vie des Idées*, 18 septembre 2018 (lire en ligne [archive], consulté le 23 janvier 2019).

¹⁰¹ Immigration: les thèses à rebours de Stephen Smith, l'africaniste cité par Macron » [archive]. *Figaro*, 16 avril 2018.

¹⁰² Jedná se o velice rozšířenou asociaci mezi přistěhovalci, organizovaným zločinem a terorismem.

4 PŘISTĚHOVALECTVÍ A ARMÁDA

Z hlediska ozbrojených sil se potomci přistěhovačů dělí do dvou základních skupin. Tu první tvoří ti, kteří se uzavírají do sebe a do svých vyloučených čtvrtí a vůči Francii zaujímají nepřátelské stanovisko. Ale ve druhé skupině jsou ti, kteří chtějí něco dokázat a chtějí se integrovat. Ti projevují nárůst důvěry v demokracii, v republikánské uspořádání a hodnoty. Váží si rovných příležitostí, které jim republika nabízí a stále méně se váží na zemi, ze které přišli jejich rodiče nebo prarodiče.¹⁰³ I když jejich rodiče ještě udržují kontakty s příbuznými v rodné zemi, oni sami jsou již více orientováni na Francii, a tak pro ni nepředstavují žádnou zásadní bezpečnostní hrozbu.¹⁰⁴

A pokud jde konkrétně o armádu, vstupují do ní ti potomci přistěhovačů, kteří k ní mají pozitivní vztah, a to hned z několika důvodů. Především jim dává možnost vymanit se z determinismů, které je silně limitují v jejich rodném prostředí. Dalším důvodem je, že v genech mají úctu k otcům a dědům a respekt k jejich rozhodnutím. Proto uznávají vojenskou hierarchii, autoritu nadřízených a také profesionalizaci, která jim dává možnosti dalšího osobnostního rozvoje, včetně dobrého příjmu a dovolených. A za třetí je to možnost kariérního postupu, hrdost na uniformu, dosaženou hodnotu a funkci.¹⁰⁵ Služba v armádě se pro ně stává obdobím, během kterého se více sžívají s republikánskými a demokratickými hodnotami a zvyklostmi.

Tabulka č. 2: Islám v ozbrojených silách

Vojenská služba pohledem přistěhovačů	Možnost vymanit se z limitů daných komunitním prostředím Možnosti osobnostního rozvoje Možnosti kariérního postupu, hrdost na uniformu, dosaženou hodnotu a funkci
Přínos přistěhovačů pro ozbrojené síly	Mise v zámoří, zejména v islámském světě, kde se Francie stává jejich referenční zemí
Konfliktní aspekty	Výhrady vojáků francouzského původu vůči vymoženostem vojáků islámského vyznání (ramadán, strava, časté modlitby)

Vojáci vzeší z islámského prostředí jsou použitelní zejména při misích v islámském světě, kde mohou dobře působit na tamní obyvatelstvo. Právě mise v zahraničí vedou k tomu, že pro tyto vojáky se Francie stává zemí, na kterou se odvolávají a která jim dává příležitost, aby se angažovali za všeobecné hodnoty a za jejich prosazování v zahraničí nebo dokonce v jiném civilizačním okruhu. Ale na druhou jsou mise i určitým úskalím. V nich se prolínají náboženské motivy i obyčejná nesnášenlivost, která může narušovat kohezi vojenských jednotek.

¹⁰³ Sylvain Brouard, Vincent Tiberj: *Français comme les autres? Enquête sur les citoyens d'origine maghrébine, africaine et turque*. Paris: Presses de Sciences Po, 2005.

¹⁰⁴ Evelyne Ribert: *Liberté, égalité, carte d'identité: les jeunes issus de l'immigration et l'appartenance nationale*. Paris: La Découverte, 2006.

¹⁰⁵ Christophe Bertossi, Catherine Wihtol de Wenden: *Les couleurs du drapeau: l'armée française face aux discriminations*. Robert Laffont, 2007.

Vojáci francouzského původu těžce nesou, že jejich kolegové nejedí vepřové maso a místo něho dostávají bifteky, že si vyhrazují místnosti a doby pro modlitby. Nejvíc jim vadí doba ramadánu, během níž věřící muslimové vyžadují delší čas na modlení a sníženou fyzickou zátěž. V důsledku pak dochází k šikanování. To má nejčastěji slovní podobu, která je však dost urážlivá. Projevuje se to zejména po teroristických útocích a po výbuchu násilností na předměstích velkých francouzských měst. Tyto skutečnosti někdy i narušují kohezi základních jednotek. Celkově však v přijímání potomků přistěhovalců do ozbrojených sil převládají kladné stránky.

ZÁVĚR

Francouzská zkušenost ukazuje, že přistěhovalecké čtvrti se z hlediska zeměpisného nacházejí na okrajích velkých měst, ale z hlediska politického se stále více dostávají do centra vyhrocených debat. V jejich průběhu se vyhrloilo předpojaté dělení na politicky korektní vs. nekorektní přístupy. Problémem politicky korektního proudu je to, že si z něj berou silnou inspiraci nejvyšší představitelé muslimských obcí v zemích EU: po každém útoku opakují, že takové násilí je v rozporu s islámem a že ti, kdo útočili, vlastně nejsou muslimové. Nikdy se neomlouvají, vždy jen obecně odsuzují spáchané násilí, což dále rozvíjí a stupňuje islamizaci zdola. Úskalím kritického, politicky nekorektního proudu je to, že se na něj odvolávají krajně pravicové, xenofobní a protipřistěhovalecké strany, které posilují nejen ve Francii, ale ve všech zemích s velkými přistěhovaleckými oblastmi, jimž se přezdívá No Go Zones. A tato skutečnost vede k další vnitropolitické bipolarizaci mezi tzv. politicky korektními a nekorektními autory, což je vlastně nová podoba tolik kritizovaného amalgamu, která v evropských společnostech brání tolik potřebným věcným debatám.

Na vyhrocenost problematiky vztahu mezi přistěhovalectvím a zhoršováním vnitrostátní bezpečnosti velice důrazně poukázala i senátorka Jacqueline Eustache-Brinio¹⁰⁶ ve své zprávě ze dne 7. 7. 2020.¹⁰⁷ Ta za ústřední problém označila „politický islám“,¹⁰⁸ tedy frontální pronikání radikálního islámu do všech oblastí francouzského života, včetně politiky. Dále uvedla, že hlavními hybateli tohoto asertivního postupu jsou Muslimské bratrstvo a Celostátní výbor muslimského náboženství (CCIF), který má velmi silný vliv na všechny muslimy v zemi. Varovala i před hlavní vývojovou tendencí: muslimští vůdci před 15 lety chtěli, aby se ve Francii stavěly mešity, ale dnes už tlačí na to, aby se stavěly

¹⁰⁶ Původním povoláním středoškolská profesorka, která se už 40 let plně angažuje v politice, v klasické neoliberální a gaullistické pravicové straně UMP, která se před pěti lety přejmenovala na Republikány. V letech 2001 až 2017 byla starostkou města Saint-Gratien v pařížské oblasti a byla jeho. Funkci opustila až potom, když byla před třemi lety zvolena do Senátu a šla příkladem v tom, že nechtěla hromadit placené funkce ve státní správě.

¹⁰⁷ Jacqueline Eustache-Brinio : radicalisation islamiste « Être dans le déni serait irresponsable. » www.lesrepublicains-senat.fr/spip. 10. 7. 2020

¹⁰⁸ Jacqueline Eustache-Brinio : « La France est confrontée à une pression de l'Islam Politique. » www.atlantico.fr/decryptage/jac... 10. 7. 2020

i muslimské školy. Řešení spatřuje ve zpřísnění především na poli soudnictví a policejních přístupů.

Celoevropský význam mají stanoviska současného prezidenta a nedávného premiéra.¹⁰⁹ Ti zdůrazňují, že je nutné skoncovat s islamistickým separatismem ve Francii¹¹⁰ a zároveň s tím obnovit kontrolu nad migrační politikou, kladou důraz na rovnováhu mezi právy a povinnostmi, na návrat ke státní suverenitě a ke kvótám, na zpřísnění přístupu ke zdravotní péči, na navýšení počtů personálu Frontexu z 1000 na 10.000, a to do roku 2027 a na selekci, aby si země vybíraly jen takové přistěhovalce, jejichž profese Francie potřebuje.¹¹¹

U prezidenta Macrona dokonce sílí kritický přístup k islámskému radikalismu. Ve významném projevu dne 4. 9. 2020¹¹² velmi důrazně odsoudil snahy „separovat se ve jménu náboženství od republiky, neřídít se jejími zákony a mařit vzájemné soužití.“¹¹³ Proto prezident klade důraz na zrušení vzdělávání dětí přistěhovalců doma, na kontrolu náboženských škol a na konec imámů, kteří do Francie přijíždějí ze zahraničí.¹¹⁴

A ještě příkřejší stanoviska prezident Macron vyjádřil dne 16. 10. 2020, potom, co jeden džihádista na pařížském předměstí dvěma řeznickými noži podřezal středoškolského profesora dějepisu a zeměpisu jen proto, že v rámci kurzu o svobodě projevu svým studentům ukázal karikatury Charlie Hebdo. Rituální ohavnost svého zločinu vystupňoval tím, že nakonec odřezal hlavu od těla. Tento 18letý zločinec nepocházel ze severní Afriky, byl to Čechenec narozený v Moskvě,¹¹⁵ který měl statut uprchlíka. Ale jeho čin byl vyhodnocen jako zvláště odporný teroristický útok s jasným džihádistickým motivem.

Proto prezident Macron ještě v den bestiální vraždy zdůraznil dvě hlavní myšlenky. Především je to důraz na laický charakter státu, tedy oddělení náboženství od politiky. A za druhé je to odhodlání všemožně čelit džihádistickému obskurantismu,¹¹⁶ čímž se v rámci probíhající francouzské debaty zcela vymkl z rámce politicky korektních přístupů a ještě více se posunul na pozice kritických autorů.

¹⁰⁹ Byl to velice uznávaný a oblíbený premiér, funkci opustil dne 3.7. 2020 a vrátil se na post starosty města Le Havre. Předpokládá se, že v dohledné budoucnosti se bude ucházet a funkci prezidenta republiky bude opravdu silným kandidátem.

¹¹⁰ Protéger les libertés en luttant contre le séparatisme islamiste ...www.elysee.fr › *emmanuel-macron* › 2020/02/18 › *pro...* Retrouvez la conférence de presse du Président Emmanuel Macron à Mulhouse. 18 février 2020.

¹¹¹ Edouard Philippe détaille son plan pour une immigration ...www.liberation.fr › *france* › 2019/11/06 › *edouard-phi...*

¹¹² Emmanuel Macron, « le séparatisme islamiste » et les crispations de la Turquie, *Le Monde*, 12. 10. 2020..

¹¹³ Grégoire Poussielgue : Emmanuel Macron affiche sa fermeté sur la sécurité. *Les Echos*, 2 oct. 2020

¹¹⁴ Jean-Christophe Laurence : Le « séparatisme » dans le collimateur de Macron. *La Presse*, 11. 10. 2020.

¹¹⁵ Attentat de Conflans : neuf personnes en garde à vue, dont des parents d'élèves et des proches du meurtrier. *Le Monde* 17. 10. 2020.

¹¹⁶ Professeur décapité : « l'obscurantisme ne gagnera pas », dit Emmanuel Macron. www.vosgesmatin.fr › 2020/10/16

Autor: **Doc. PhDr. Jan Eichler, CSc.,** nar. 1952, po absolvování VA pracoval na MNO v Praze, 1979-82 československé velvyslanectví v Paříži. V 80. letech se zabýval vyhodnocováním vojenské politiky a ozbrojených sil Francie, 1991-94 Institut pro strategická studia. V současné době pracuje v Ústavu mezinárodních vztahů v Praze, působí i na Fakultě mezinárodních vztahů VŠE Praha. Je autorem řady učebních textů a knih: *War, Peace and International Security. From Sarajevo to Crimea*, Palgrave, 2017, *Od Hirošimy po Bělehrad; válka a mír v druhé polovině 20. století*. Praha: Karolinum, 2014, *Terorismus a války na počátku 21. století* (Karolinum 2007). *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace* (Portál 2009), *Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR* (Karolinum 2011), spoluautor publikace *USA a Ruská federace – komparace z pohledu bezpečnostní a strategické kultury* (ÚMV 2013). Vystupuje v rozhlasu a televizi, publikuje v odborných časopisech, mj. *Mezinárodní vztahy*, *Défense nationale*, *Relations Internationales et Stratégiques*, *Défense et stratégie* (všechny tři Francie), *OstEuropa* (SRN), *International Peacekeeping* (Velká Británie), *Studies in Conflict & Terrorism*, *Communist and Post-Communist Studies* (USA). Člen redakční rady *Vojenských rozhledů*. Člen vědecké rady FBMI ČVUT a oborové rady FBMI ČVUT, FSV UK a MUP.

Jak citovat: EICHLER Jan. Přistěhovalectví ve Francii a jeho bezpečnostní dopady. *Vojenské rozhledy*. 2020, 29 (4), 003-022. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz.